

Sygn. akt III RC 464/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2016 roku

Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim w Wydziale III Rodzinnym i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Mirosława Mironiuk

Protokolant: Piotr Szurbak

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2016 roku w Bielsku Podlaskim

na rozprawie

sprawy z **powództwa A. D.**

przeciwko **M. D.**

o ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego

I. Ustala, że z dniem 09 grudnia 2015 roku ustał obowiązek alimentacyjny powódki A. D. względem pozwanego M. D. w kwocie po 200 złotych miesięcznie, wynikający z wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 12 maja 2011 roku, w sprawie sygnatura akt III RC 158/11;

II. Odstępuje od obciążania pozwanego kosztami postępowania w sprawie.

Sygn. akt III RC 464/15

UZASADNIENIE

Powódka A. D. wystąpiła o ustalenie, że ustał jej obowiązek alimentacyjny orzeczony wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 12.05.2012r w sprawie o sygn. akt III RC 158/11 względem M. D..

Pozwany M. D. wnosił o oddalenie powództwa w całości.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył co następuje:

A. D. i M. D. pozostają w związku małżeńskim. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku w sprawie I C 1496/09 z dnia 16.10.2009 roku orzeczono separację małżonków bez orzekania o winie za rozkład pożycia. Jednocześnie, sąd zasądził od M. D. na rzecz małoletniego wówczas syna stron R. D. kwotę po 150 zł miesięcznie tytułem alimentów.

Wyrokiem z dnia 12.05.2011r Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim w sprawie o sygn. akt III RC 158/11 zasądził od A. D. na rzecz męża M. D. alimenty w kwocie po 200 zł/mc.

W dacie ostatniego orzekania w przedmiocie wysokości alimentów A. D. miała lat 42, posiadała wykształcenie zawodowe – kucharz kelner. Wraz z mężem i synem mieszkali w mieszkaniu zakładowym (...). Deklarowała, że do grudnia 2010 roku opłacała w całości rachunki za mieszkanie. W styczniu, lutym i marcu 2011 zapłaciła jedynie równowartość połowy należnych kwot. Za energię elektryczną za styczeń i luty 2011 roku zapłacił M. D.. Powódka mężowi nie przekazywała żadnych pieniędzy, a rachunki opłacali po połowie. A. D. do dnia 24.12.2010 roku przez 23 lata pracowała w (...) Spółem. Z pracy zrezygnowała sama, twierdząc, że nie odpowiadały jej warunki pracy. W (...) świadczyła pracę, jako kucharz kelner z wynagrodzeniem 1500-1600 złotych brutto miesięcznie. Miała potrącenia komornicze. Od dnia 21.01.2011 r. została zarejestrowana w PUP w B., jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku.

Utrzymywała się z prac dorywczych. Korzystała z pomocy opieki społecznej, otrzymując do końca maja 2011r zasiłek okresowy w wysokości 350 złotych. Nie miała żadnego majątku, posiada zadłużenia - dwa kredyty, rata spłaty wynosiła 360 zł miesięcznie. Była zdrowa. Dwukrotnie była na terapii odwykowej z powodu uzależnienia od alkoholu. Deklarowała, że za prace dorywcze otrzymywała ok. 600 złotych miesięcznie.

M. D. miał lat 41, posiadał wykształcenie średnie i zawód technik budownictwa. Mieszkał razem z żoną i synem. Ponośił wspólnie z żoną koszty utrzymania mieszkania po połowie. Koszty utrzymania mieszkania wynosiły: czynsz 322 zł/mc, energia 120 zł/mc, woda była wliczona w czynsz, gaz 55 zł/mc, telefon 50 zł./mc. M. D. nie pracował, posiada orzeczenie o niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji do września 2012 roku. Otrzymywał rentę w wysokości około 650 zł oraz zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 170 zł/mc. Na rencie pozostawał od 1998 roku. Ponośił koszty leczenia i rehabilitacji. Miał zajęcia komornicze z powodu niespłaconych kredytów. Kwota potrąceń to 170 zł/mc. Innych źródeł dochodów nie posiadał. Był studentem IV roku prawa w W.. Otrzymywał z PFRON dofinansowanie do nauki - w wysokości 2500 zł na czesne za semestr i 600 zł na dojazdy na studia. Nie posiadał żadnego majątku poza samochodem marki V. (...) z 1991 roku. Nie korzystał z pomocy opieki społecznej.

Powyższe ustalono na podstawie akt sprawy III RC 158/11 Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim.

Zgodnie z art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków należy rozumieć zarówno istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, jak też istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych.

W niniejszej sprawie strony pozostawały w separacji. Podstawą orzeczenia obowiązku alimentacyjnego A. D. względem M. D. były przepisy: art. 61⁴ §4 kro w zw. z art. 60 §1 kro. Zgodnie z treścią art. 61⁴ §4 kro do obowiązku dostarczania środków utrzymania przez jednego z małżonków pozostających w separacji drugiemu stosuje się odpowiednio przepisy art. 60 kro, z wyjątkiem §3. Zgodnie z art. 60§1 kro małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego. Rozstrzygając w niniejszej sprawie należało zatem ustalić czy i w jaki sposób zmieniły się przesłanki leżące u podstaw orzekania o obowiązku alimentacyjnym A. D. względem M. D., a w szczególności, czy utrzymuje się nadal po stronie pozwanego stan niedostatku oraz czy A. D. nadal posiadała możliwości zarobkowe i majątkowe do świadczenia alimentów w zakresie odpowiednim – do potrzeb pozwanego i swoich możliwości zarobkowych,

Obecnie, powódka A. D. miała 47 lat. Z wyjaśnień powódki (k. 17v -18, 00:08:16, 00:16:08) wynikało, iż nadal pozostawała w separacji z pozwanym. Od dnia 28.05.2015r nie zamieszkiwała z mężem. Zawarła z (...) Spółem umowę o wynajem lokalu mieszkalnego. Zakład pracy zaproponował jej mniejsze mieszkanie, gdyż te które zajmowała było zadłużone. W dotychczasowym mieszkaniu pozostał pozwany M. D.. Do mniejszego lokum A. D. wyprowadziła się wraz z dorosłym synem R. D.. Powódka ponosiła następujące koszty utrzymania mieszkania: za czynsz – 443,18 zł/mc (k. 26), energia – 55,55 zł/mc (k. 5), gaz 55 zł; telewizja (...) – 66 zł/mc (k. 5). Syn stron wyjechał do pracy do Holandii.

A. D. od dnia 01.06.2012r zatrudniona w (...) Spółem na stanowisku pomocy kuchennej z przeciętnym wynagrodzeniem za okres: czerwiec – sierpień 2015r w wysokości 1065,12 zł netto i 1942,54 zł brutto (k. 3). Posiada zobowiązania w zakładowej kasie zapomogowo – pożyczkowej i zakładowym funduszu mieszkaniowym. Powódka podawała, iż zaciągnęła je w związku z koniecznością uregulowania należności za czynsz oraz na utrzymanie syna. Z przedłożonych przez A. D. wyciągów za okres wrzesień i październik 2015r wynikało, iż pozwanej potrącano z wynagrodzenia m. in. następujące kwoty tytułem spłat: pożyczki (...) 100 zł, pożyczki (...) 300 zł i pożyczki (...) 89,76 zł. Oprócz tego potrącano: tytułem wkładu do kasy zapomogowo pożyczkowej – kwotę 32,95 zł i kwotę 42,09 zł, jako składkę na (...). Z wynagrodzenia za pracę powódki A. D. Komornik Sądowy przy Sadzie Rejonowym w Bielsku Podlaskim prowadził egzekucję alimentów w sprawie Kmp 27/11 (k. 29). Z tego tytułu miesięcznie potrącane były

kwoty 235-240 zł. Powyższe potrącane bezpośrednio z wynagrodzenia za pracę zobowiązania powódki powodowały, iż kwoty wpływające na jej (...) wynosiły odpowiednio – 501,33 zł w październiku 2015r i 338,39 zł we wrześniu 2015r (k. 23-24).

M. D. obecnie ma 46 lat. Z wyjaśnień pozwanego (k. 16, 00:18:23) wynikało, iż w dalszym ciągu utrzymywał się ze świadczenia rentowego i zasiłku pielęgnacyjnego z tytułu uszkodzenie kończyn dolnych. Okazał orzeczenie lekarza orzecznika (...) (00:18:23), z którego wynikało, iż był całkowicie niezdolny do pracy do dnia 31.07.2017r, do tego dnia był również niezdolny do samodzielnej egzystencji. Przed Sądem poruszał się samodzielnie, bez wózka inwalidzkiego oraz widocznych sprzętów rehabilitacyjnych: kul, balkonika, ortez. Z tytułu niezdolności do pracy otrzymywał świadczenie rentowe oraz zasiłek pielęgnacyjny. Łączna wysokość świadczeń to kwota 745 zł/mc netto z tytułu renty (po potrąceniach komorniczych) oraz kwota 200 zł/mc zasiłku pielęgnacyjnego. Pozwany nadal mieszkał w mieszkaniu (...). Od czerwca 2015r nie opłacał należności z tytułu czynszu. Właściciel poczynił kroki prawne celem eksmisji pozwanego. W związku z kosztami utrzymania miał następujące wydatki: 100zł za prąd (była to kwota na tzw. doładowanie, czyli do wykorzystania), za Internet – 47 zł/mc i 50-100 zł/mc telefon. M. D. korzystał z pomocy MOPS w B., który finansował mu obiady. Ponadto, pozwany wskazywał, iż na wyżywienie dodatkowo wydawał kwotę 500 zł/mc.

Wobec pozwanego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bielsku Podlaskim prowadził 5 postępowań egzekucyjnych. Dwie sprawy dotyczyły należności sądowych, jedna sprawa – należności Prokuratury Rejonowej w Hajnówce, zaś dwie pozostałe to należności wobec banków (k. 29). Łączna suma zobowiązań M. D. wynosiła 11.402,17 zł, zaś miesięcznie potrącano pozwanemu z tego tytułu kwotę 220,11 zł. M. D. podawał, iż ponadto względem osób prywatnych posiadał zobowiązania na kwotę ok. 1000 zł.

Pozwany nadal był właścicielem samochodu osobowego marki V (...). Ponadto, sytuacja M. D. uległa zmianie o tyle, że ukończył studia wyższe magisterskie o kierunku prawo. Nie świadczył usług w tym zakresie i nie pracował w zawodzie prawnika.

Wyrokiem z dnia 03.09.2015r Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim w sprawie o sygn. akt III RC 184/15 orzekł, iż z dniem 29.05.2015r ustał obowiązek alimentacyjny M. D. wobec syna R. D. (k. 17 akt sprawy III RC 184/15).

W ocenie sądu w niniejszej sprawie doszło do zmiany stosunków, o jakich mowa w art. 138 kro, uzasadniających ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego powódki względem pozwanego. Przede wszystkim, wskazać należało, iż pozwany M. D. obecnie znajdował się w lepszej sytuacji majątkowej niż powódka.

Środki finansowe, którymi dysponował M. D. – czyli te, wpływające na rachunek bankowy – były dwukrotnie wyższe od tych, którymi dysponowała powódka. Wprawdzie, obciążenia powódki były czasowe. Twierdziła ona, że będą jeszcze trwały około 7-8 miesięcy. Tym nie mniej, wynagrodzenie netto A. D. niewiele różniło się od wysokości świadczeń otrzymywanych przez pozwanego.

Ponadto, aktywa pozwanego zwiększyły się o kwotę 150 zł/mc, której od dnia 29.05.2015r nie musiał już łożyć w związku z ponoszeniem kosztów utrzymania syna R. D..

Sytuacja, w której M. D. znalazł się po opuszczeniu mieszkania przez żonę i syna potwierdziła, że w rzeczywistości, wcześniej, koszty utrzymania tego mieszkania ponosiła powódka. Należało uznać, za prawdziwe jej twierdzenia, że pożyczki w zakładzie pracy zaciągnęła na spłatę zadłużenia i możliwość wynajęcia mniejszego lokalu mieszkalnego, również z zasobów zakładowych (...). Pozwany przyznał, iż nie opłacał czynszu od czerwca 2015r, czyli od czasu, kiedy mieszkanie opuściła powódka wraz z synem, a energię kupuje za tzw. kwotę doładowania.

Ponadto, sytuacja pozwanego zmieniła się o tyle, że korzysta on z pomocy MOPS w zakresie finansowania obiadów, a zatem nie ponosi kosztów wyżywienia w zakresie jednego, głównego posiłku w ciągu dnia.

W ocenie Sądu, zmianie uległy również możliwości zarobkowe pozwanego. Ma on wprawdzie orzeczenie o niezdolności do pracy i do samodzielnej egzystencji, tym nie mniej fakt ten nie stał na przeszkodzie w zdobyciu przez M. D. wykształcenia wyższego w zakresie ukończenia studiów prawniczych. Jak sam twierdził, ma doświadczenie występowania przed sądem w co najmniej 15 różnych sprawach. Brak ukończenia aplikacji w zawodach prawniczych nie stał na przeszkodzie do tego by, np. udzielać porad prawnych i przygotowywać projekty pism, być pełnomocnikami w postępowaniu administracyjnym, a nawet być pełnomocnikami w niektórych sprawach cywilnych, jeżeli z klientem łączyłaby go stała umowa zlecenia. Czynności te można wykonywać przy wykorzystaniu Internetu, telefonu, bez wychodzenia z domu. Niepełnosprawność z powodu uszkodzenia kończyn dolnych nie stanowi przeszkody w powyższym zakresie.

Dlatego, w przekonaniu Sądu, okoliczności te powodowały, iż nie sposób było uznać, że pozwany M. D. znajdował się w niedostatku. Stan niedostatku, to brak własnych środków (zarobków lub dochodów) oraz możliwości zaspokojenia potrzeb uprawnionego, które należy uznać za uzasadnione w jego konkretnej, rozpatrywanej indywidualnie sytuacji życiowej (społecznej, zdrowotnej, wiekowej). W ocenie Sądu, taka sytuacja nie zachodzi w przypadku M. D..

Z drugiej strony, nastąpiła zmiana sytuacji, zobowiązanej z tytułu alimentów, powódki. Zakres jej świadczeń uwarunkowany był zakresem odpowiednim do jej możliwości zarobkowych i majątkowych. Powódka nadal świadczyła pracę (...). Jej dochód z tego tytułu był dochodem zbliżonym do łącznego dochodu pozwanego. Zanim wyprowadziła się z mieszkania wspólnie zajmowanego z pozwanym, uregulowała wszystkie należności i zobowiązania. W tym zakresie, zdecydowała się na formę pożyczek z zakładowego funduszu socjalnego, jako korzystniejszego finansowo niż kredyty czy pożyczki w bankach. Zaciągnięte zobowiązania będą sukcesywnie spłacane w drodze potrąceń z wynagrodzenia. Zatem, środki, którymi faktycznie dysponuje powódka były niższe, niż te którymi dysponował pozwany.

Każda ze stron, zamieszkując oddzielnie, we własnym zakresie ponosi koszty utrzymania siebie i mieszkania. Koszty te, w ocenie Sądu, są na zbliżonym poziomie. Pozwany M. D. nie wykazał, aby ponosił dodatkowe koszty związane z posiadaną niepełnosprawnością.

Z tych względów, na podstawie art. 138 kro, 135 kro, 61⁴ §4 kro i 60 §1kro orzeczono, jak w sentencji.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu o art. 102 kpc, odstępując od obciążania pozwanego kosztami postępowania z uwagi na jego sytuację materialną.